

NE EĞİTİMDE NE DE İSTİHDAMDA OLAN GENÇLERE (NEET) YÖNELİK LİTERATÜRÜN BİBLİYOMETRİK ANALİZİ¹

Uğur ÇALIŞKAN² Işıl ARIKAN SALTIK³

Umut AVCI⁴ Esra ÇOLAK YILDIZ⁵

Özet

Gençlerin ekonomik hayatın dışında kalmaları, sadece bireysel değil, toplumsal olumsuz etkileri de beraberinde getirmektedir. Bu nedenle gençlerin sorunlarının çözülmesine yönelik politikaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, gençlerin ekonomik hayata dâhil ol(a)mamalarının nedenlerini ve sonuçlarını araştıran çalışmaların sayısı artmakta ve literatür genişlemektedir. Bununla birlikte, söz konusu literatürü sistematik olarak inceleyen ve bütüncül bir bakış açısı sunan çalışmalar kısıtlıdır. Bu çalışma, Scopus veri tabanından elde edilen veriler üzerinden gerçekleştirilen bibliyometrik analiz yöntemiyle Ne Eğitimde Ne İstihdamda Olmayan gençlere (NEET) ilişkin literatürün ana çalışma alanlarını ve gelişim süreçlerini belirlenmeyi amaçlamaktadır. Analiz sonuçları, NEET'lerle ilgili çalışmaların sayısının 2010 yılı öncesinde çok az iken sonraki dönemde geliştiğini göstermektedir. Sonuçlar, NEET tanımının kapsamı ve içeriği, NEET olmaya neden olan unsurlar ve NEET sorununun çözümü amacıyla gerçekleştirilen kamusal programların etkinliği konularında çalışmaların en çok atıf alan çalışmalar olduğunu ortaya koymuştur. Bunun ötesinde, literatürde yer alan çalışmaların çoğunlukla Avrupa bakış açısını yansıttığı, az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerdeki çalışmaların sayısının ise çok daha az olduğu belirlenmiştir. Çalışma sonuçları, gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerde de NEET'lere ilişkin çalışmalar yapılmasının yanı sıra NEET kavramının sektörel bazlı olarak incelenmesinin konu hakkındaki bilgi düzeyinin genişlemesi açısından gerekli olduğunu göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: NEET, yiyecek içecek işletmeleri, gençler veri seti, bibliyometrik analiz,

Jel Kodu: E24, J21, J64

¹ Bu çalışma, Avrupa Birliği ile Türkiye Cumhuriyeti Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından finanse edilen TREESPI.2NEETPRO/P-03/34 numaralı ve Mentese'de Gençler İşte (Youth at Work in Mentese) adlı proje ile desteklenmiştir.

² Doç.Dr. MSKÜ, ugurcaliskan@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6844-7197

³ Prof.Dr.MSKÜ, isilas@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3456-2787

⁴ Prof. Dr. MSKÜ, aumut@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5674-2802

⁵ Dr. Muğla Büyükşehir Belediyesi, colakesra84@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1559-4385

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF THE NEET (NOT IN EDUCATION, EMPLOYMENT, OR TRAINING) LITERATURE

Uğur ÇALIŞKAN⁶ Işıl ARIKAN SALTIK⁷

Umut AVCI⁸ Esra ÇOLAK YILDIZ⁹

Abstract

The exclusion of young people from economic life brings not only individual but also social negative effects. For this reason, the development of policies that address the problems of young people is of great importance. In this context, the number of studies investigating the reasons and consequences of young people's (in)ability to participate in economic life is increasing, and the literature is expanding. However, systematic reviews offering a holistic perspective on this body of literature remain scarce. This study aims to identify the main research areas and developments in the NEET (Not in Education, Employment, or Training) literature through bibliometric analysis based on data retrieved from the Scopus database. The results of the analysis show that the number of studies on NEETs was very low before 2010, but increased in the subsequent period. The results revealed that the most cited studies were those on the scope and content of the NEET definition, the factors leading to NEET, and the effectiveness of public programmes implemented to address the NEET problem. Furthermore, it has been determined that the studies in the literature mostly reflect the European perspective, while the number of studies from underdeveloped and developing countries is much less. The results of the study show that, in addition to conducting studies on NEETs in developed and developing countries, it is necessary to examine the concept of NEETs on a sectoral basis in order to increase the level of knowledge on the subject.

Keywords: NEET, food and beverage business, youth dataset, bibliometric analysis

Jel Codes: E24, J21, J64

⁶ Assoc. Prof. Dr. Muğla Sıtkı Koçman University, Tourism Faculty, ugurcaliskan@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-6844-7197

⁷ Prof. Dr. Muğla Sıtkı Koçman University Fethiye Business Management Faculty, isilas@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0002-3456-2787

⁸ Prof. Dr. Muğla Sıtkı Koçman University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, aumut@mu.edu.tr, ORCID ID: 0000-0001-5674-2802

⁹ Dr. Muğla Metropolitan Municipality, colakesra84@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-1559-4385

GİRİŞ

NEET olgusu, önemli bir sosyo-ekonomik ve psikolojik zorluk olarak dünya gündemindedir. NEET, "ne eğitimde ne de istihdamda olan gençler" kavramını ifade etmek için kullanılan bir terimdir (Petrescu vd., 2022). NEET'ler, eğitim hayatını tamamlamış veya eğitimden ayrılmış olmakla birlikte ekonomik hayata dâhil ol(a)mamış ve dolayısıyla sıklıkla çok sayıda sosyo-psikolojik sorunlar yaşayan gençleri tanımlamak için kullanılmaktadır (Marzana vd., 2024). Bireyler üzerinde olduğu kadar toplumsal düzeyde de önemli olumsuz sonuçları olması, NEET kavramının son yıllarda hem araştırmacıların hem de politika yapımcıların ilgi odağında daha fazla yer kaplamasına ve buna bağlı olarak bu alandaki çalışmaların sayısının artmasına ve NEET'lerle ilgili literatürün genişlemesine neden olmuştur (Simoës vd., 2022). Bununla birlikte, söz konusu literatürün sistematik ve kapsamlı analizi konusunda çalışma eksikliği bulunmaktadır (Paabort vd., 2023). NEET'ler hakkındaki bilgiyi uluslararası bilimsel literatür bağlamında tasvir ederek literatürdeki ana tematik eğilimlerin ve çalışma alanlarının belirlenmesi amacıyla güden bu çalışmada, literatüre sistematik bir genel bakış sağlayabilmek üzere Scopus veri tabanında yer alan NEET'lere yönelik yapılmış akademik yayınların bibliyometrik analizi gerçekleştirilmektedir. Bu kapsamda, araştırmacılara alan hakkında bir genel bir bakış açısı sunarak literatüre katkı sağlama potansiyeline sahiptir.

1. Alanyazın Taraması

İstihdamda, Eğitimde veya Öğretimde Olmayan Gençler (NEET) terimi, iktisadi bir veri olan "Genç işsizlik oranı"nın istatistiki ifadesinin ötesinde, eğitim hayatını tamamlamış olmakla birlikte ekonomik hayatın dışında olan gençlerin yaşadıkları problemleri ve bunların kökenlerini inceleyebilmek amacıyla kullanılmaktadır (Paabort vd., 2023).

NEET kavramı, ekonomik hayata katılabilecek durumda olan gençlerin yanı sıra sağlık, bireysel ya da ailevi sorunlar gibi çeşitli nedenlerle ekonomik hayata sürekli veya geçici sürelerle katılamayacak olan gençleri de (Pennoni ve Bal-Domańska, 2022) kapsamakta ve farklı zaman veya ülkelerde farklı yaş aralıkları NEET olarak kabul edilmektedir. Örneğin; Avrupa'da NEET kavramı önceleri 15 ila 34 yaş bireyleri kapsarken, Avrupa 2020 strateji kapsamında 15 ila

24 yaş arasındaki gençleri kapsayacak şekilde kullanılmıştır (Simoes vd., 2022). Paabort vd. (2023), Avrupa genelindeki NEET'lerin oranının %16,5 olduğunu, ancak oranın ülkelere göre farklılık gösterdiğini ve İtalya veya Yunanistan gibi ülkelerde %25-30 bandına çıktığını, Lüksemburg, Hollanda ve İsveç'te ise çok daha düşük olduğunu belirtmektedir. Öte yandan, ülkelere ve dünyanın farklı coğrafyalarına göre farklılık içermekle birlikte, dünya genelinde gençlerin %15-20'sinin işsiz olması ve söz konusu işsizliğin uzun yıllar devam etme ve hatta artma eğilimi göstermesi durumu, sorunun köklü ve yapısal olduğunu göstermektedir (Mawn vd., 2017; Noh ve Lee, 2017).

NEET olmanın bir genç üzerinde bireysel etkileri olduğu gibi toplumsal sonuçları da bulunmaktadır. NEET'lerde ekonomik sorunlar baş göstermekte ve düşük ücret, düzensiz istihdam gibi ilave sorunların oluşmasına da sebep olarak hem bireysel hem de toplumsal fakirliği yaygınlaştırmakta ve kronikleştirmektedir. Sonuçta da hem toplumsal hem de ekonomik sistem üzerinde büyük baskılar oluşturmaktadır (Lórinç vd., 2020; Park vd., 2020; Khussainova vd., 2023). NEET'lerde, özsaygı, yeterlilik duygusu azalmakta, umutsuzluk, suçta katılma oranları artmakta ve bu sorunlar toplumsal sorunların derinleşmesine de neden olabilmektedir (Matli ve Ngoepe, 2021; Pacelli vd., 2023).

Toplumsal eşitsizlikler, sosyo-ekonomik dezavantajlar, gençlerin eğitim düzeyleri (Rahmani ve Groot, 2023) gibi bireysel unsurlar NEET olma konusunda belirleyicidir. Ayrıca, işgücü piyasasının genel durumu veya oluşan değişiklikler ve işe alımlarda tecrübe aranması gibi unsurlar, işsiz gençlerin bu durumlarının kalıcı olma riskini de beraberinde getirmektedir (Paterson-Young ve Denny, 2022; Rahmani ve Groot, 2023). Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu İstihdam Komitesi tarafından Avrupa-2020 stratejisinin bir parçası olarak NEET'lerin hedef gruplar arasında zikredilmesi konunun önemini ve politika yapıcılar açısından çözülmesi gereken acil ama zorlu konulardan birini teşkil ettiğini işaret etmektedir (Paabort vd., 2023). Dolayısıyla, heterojen özelliklere sahip bireyleri içeren NEET'lere odaklanan çalışmalar, farklı özellikleri ve doğal olarak ve ihtiyaçları bulunan gençlerin ihtiyaç ve beklentilerinin incelenerek sorunun çözümüne yönelik etkin politikaların belirlenebilmesi ve uygulanabilmesi için önemlidir.

Bibliyometrik analiz, veri tabanlarındaki akademik yayınları kategorize ederek ve mevcut bilgiyi yapılandırılmış bir şekilde sentezleyerek belirli bir alandaki araştırma eğilimlerini ve evrimsel gelişimini anlamaya yönelik bir araştırma yaklaşımı türüdür. Bibliyometrik çalışmalar, matematiksel ve istatistiksel araçlar yoluyla atıfları, coğrafi dağılımları ve kelime sıklığını değerlendirerek belirli bir araştırma alanındaki araştırma alanlarını/konularını, konuların değişim sürecini, ulusal/uluslararası iş birliklerini analiz etmektedir (Hussain, 2023). Bu nedenle, bibliyometrik çalışmalar, incelenen alana ilişkin genel bir bakış elde edilmesini sağlayarak, alandaki bilgi boşluklarının belirlenmesine ve araştırma için yeni fikirler türetilmesine katkı sağlayabilmektedir (Donthu vd., 2021). Literatürün bibliyometrik analizi, araştırmaların kapsamını, eğilimlerini ve temel iç görülerini anlamada ve zaman içindeki gelişimini ve değişimini belirlemede önemli bir rol oynar. Alanda en çok atıf alan makaleleri ve yazarları ortaya koyarak alandaki araştırmaları yönlendiren ve şekillendiren araştırmaları ve araştırmacıları ortaya çıkarabilmektedir (Marzana vd., 2024). Bilimsel veri tabanlarının ilerlemesi, kullanılabilirliği ve erişilebilirliğinin artmasının yanı sıra büyük miktarda bilimsel veriyi işleme ve yüksek araştırma etkisi üretme konusunda etkin yazılımların üretilmesi gibi nedenlerle bibliyometrik araştırmalar son yıllarda giderek popülerlik kazanmakta olup (Donthu vd., 2021), finans (Ikra vd. 2021), tıp (Kokol vd. 2021), yönetim (Lu vd. 2021) gibi çeşitli alanlarda yürütülmüştür. Buna karşın, NEET'lere odaklanan çalışmaların sayısının artmasına karşın literatürün gelişimine ve değişimine yönelik sistematik incelemeler konusunda eksiklikler bulunmaktadır (Paabort vd., 2023). Bu kapsamda NEET'ler hakkındaki literatürü inceleyerek ana araştırma konularının ve gelişim sürecinin belirlenmesi amacıyla güden bu çalışma NEET literatürü hakkında genel bir başı açısı ve iç görü sunarak araştırmacılara katkı sağlama potansiyeline sahiptir.

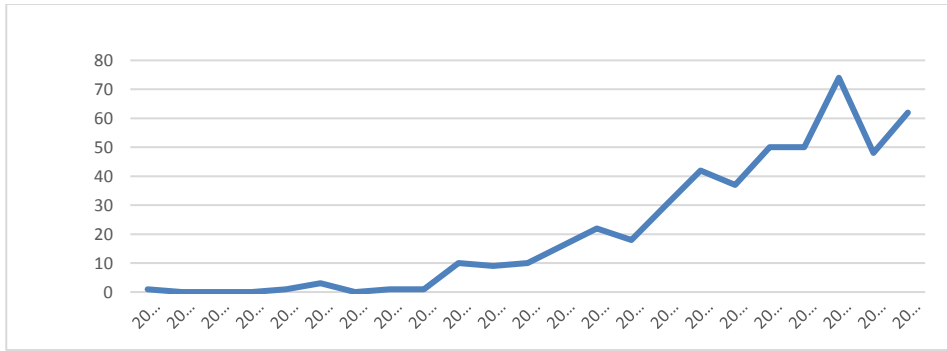
2. Yöntem

NEET araştırma alanının bilgi tabanını, en alakalı araştırma temalarını ve alana başat katkısı olanları belirlemek amacıyla Scopus veri tabanını kullanarak veri toplanmıştır. Çalışmalar, "NEET" ve "Gençlik" veya "İşsizlik" veya "Turizm" anahtar kelimelerini içerecek şekilde listelenmiştir. Bu anahtar kelimeleri içeren 485 çalışma olduğu tespit edilmiştir. Sonrasında listedeki

çalışmalar “araştırma” ve “derleme” makalelerini kapsayacak şekilde daraltılarak nihai liste elde edilmiştir. Bu aşamada, yayın tarihi veya dil açısından herhangi bir kısıtlama getirilmemiştir. Sonuçta 2002-2024 yılları arasında yayınlanmış 436 çalışmaya ulaşılmıştır. Veriler daha sonra CSV formatında bir veri tabanına dönüştürülerek analiz edilmiştir. Öncelikle alanda en üretken ve etkin araştırmacılar ile bu konuda en fazla araştırma yapılan ülkelerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı analizler gerçekleştirilmiş, sonrasında ise NEET'lerle doğrudan bağlantılı araştırma temalarını ortaya çıkarmak için tematik analizler gerçekleştirilmiş ve analiz sonuçları haritalanmıştır (bkz. Simoes vd., 2022).

3. Analiz ve Bulgular

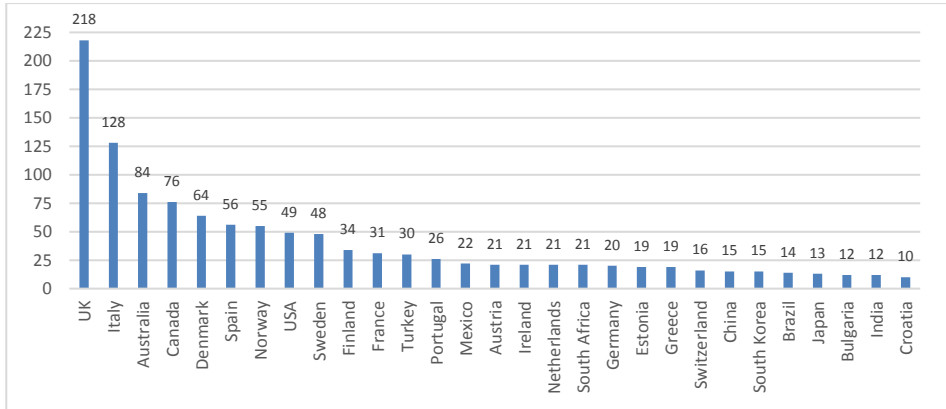
Yapılan bibliyometrik analiz sonucunda araştırma kapsamında ilk çalışmanın 2002 yılında yayınlandığı görülmüştür. 2002-2010 yılları arasında konu üzerine yapılan çalışma sayısı oldukça sınırlıdır. Ancak 2010 yılı sonrasında yayın sayısının belirgin şekilde arttığı gözlenmektedir. 2002-2010 yılları arasında yılda ortalama 0,7 çalışma yapılırken sonraki dönemde yılda ortalama 30 çalışma yapılmıştır (Görsel 1). Bu istatistik, konunun akademik alanda da önemini giderek artırdığını göstermektedir.

Görsel 1 Yıllar itibariyle çalışma sayısı

Çalışmaların 218 tanesinin İngiltere’de bulunan araştırmacılar tarafından gerçekleştirildiği, bunu İtalya, Kanada, Danimarka, İspanya gibi Batı Avrupa ülkelerinin izlediği görülmektedir (Görsel 2). Bununla birlikte, az gelişmiş ve

gelişmekte olan ülkelerde konuya ilişkin çalışma sayısının çok daha az olduğu, diğer bir ifade ile konunun genel olarak Avrupa merkezli bakış açısıyla irdelendiği ve diğer ülke ve kültürler açısından da sorunun araştırılmasına ihtiyaç bulunduğu görülmektedir.

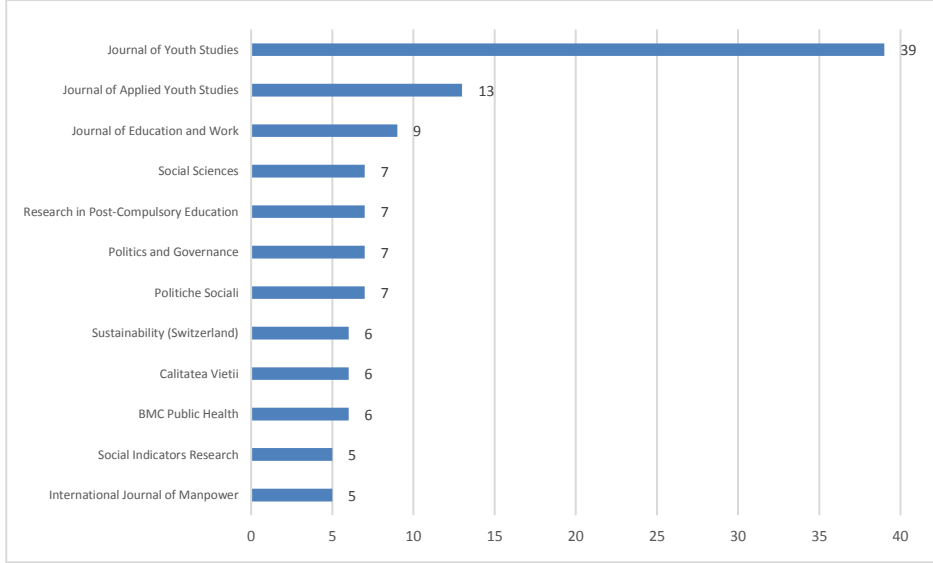

* 10 ve üzerinde çalışmanın yapıldığı ülkeler gösterilmektedir.

Görsel 2 Ülkelere göre çalışma sayısı

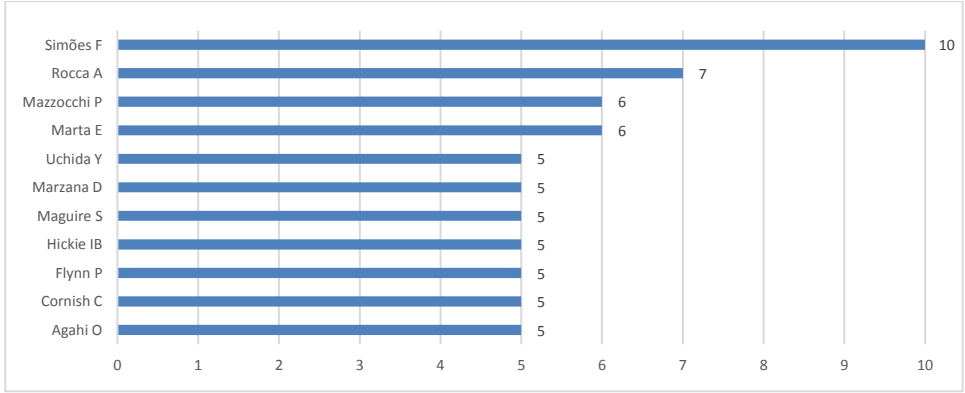
Görsel 3, makalelerin, çoğunlukla gençlik ve eğitim konularına odaklanan bilimsel dergilerde yayınlandığını ve “Journal of Youth Studies”, “Journal of Applied Youth Studies” ve “Journal of Education and Work” dergilerinin ön plana çıktığını göstermektedir. Onun ötesinde, sosyal bilimlerin farklı alanlarından çalışmaların yayınlandığı (multidisipliner) dergilerde de çalışmaların bulunduğu göze çarpmaktadır. Bu bulgu, konuda araştırma yapan/yapmak isteyen araştırmacıların söz konusu dergilerdeki çalışmalarını

incelemeleri ve çalışmalarını yayınlatabilmek için bu dergileri göz önünde bulundurmaları gerektiğini işaret etmektedir.

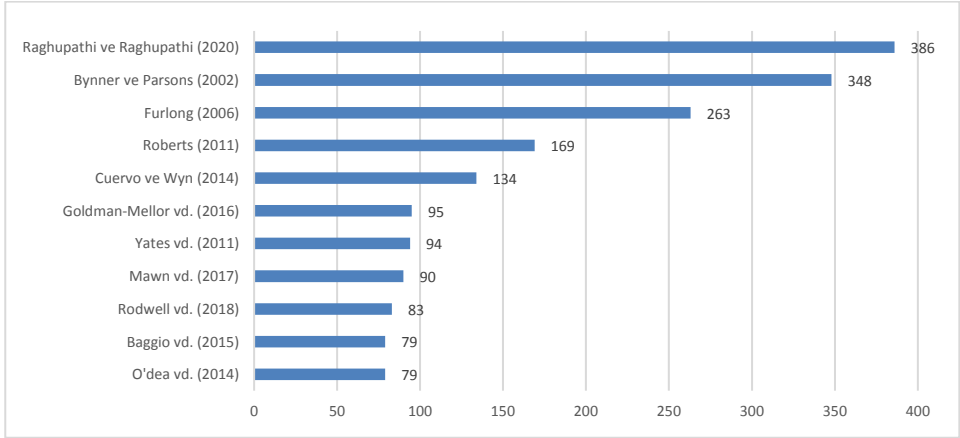
Görsel 3 En Fazla çalışmanın yayınlandığı dergiler

NEET'lere odaklanan çalışmaların yazarlara göre dağılımı incelendiğinde; en fazla çalışmanın Francisco Simões, Antonella Rocca, Paolo Mazzocchi, Elana Marta, Yukiko Uchida, Daniela Marzana, Sue Maguire, Ian B. Hickie, Paul Flynn, Carlene Cornish ve Omeed Agahi tarafından yapıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla konuya ilişkin araştırma yapacak araştırmacıların bu araştırmacıların çalışmalarını incelemelerinin alana dair bakış açısı sağlayabileceği belirlenmiştir (Görsel 4).

Görsel 4 Konu hakkında en fazla yayını bulunan araştırmacılar

NEET yazınında çalışmaların etki gücünü belirlemeye yönelik en fazla atıf alan çalışmalar da belirlenmiştir. Analiz sonucunda, en fazla Raghupathi ve Raghupathi (2020), Bynner ve Parsons (2002), Furlong (2006), Roberts (2011), Cuervo ve Wyn (2014), Goldman-Mellor vd. (2016), Yates vd. (2011), Mawn vd. (2017), Rodwell vd. (2018), O'Dea vd. (2014) ve Baggio vd. (2015) çalışmalarına atıf yapıldığı tespit edilmiştir (Görsel 5).

Görsel 5 En Fazla atıf yapılan çalışmalar

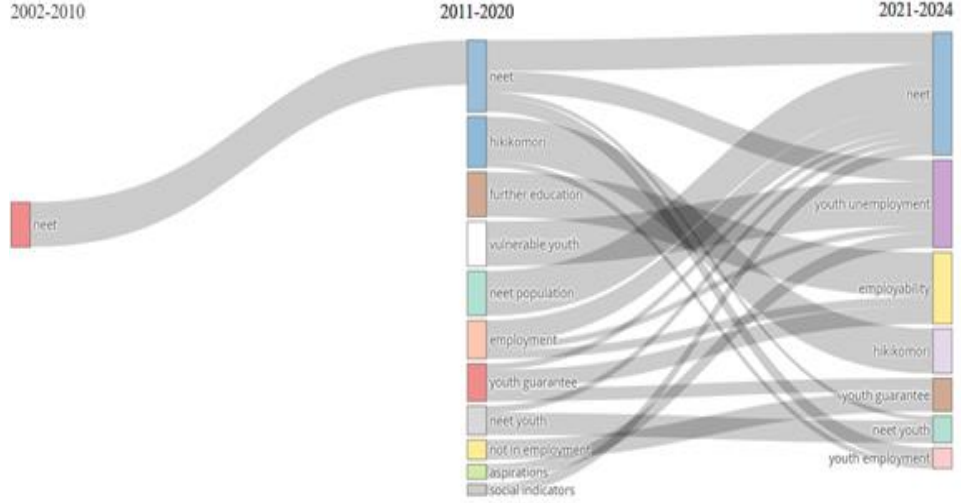
Bu çerçevede, araştırmacıların en fazla atıf yaptıkları çalışmaların üç grup altında toplandığı belirtilebilir. İlk grup araştırmalarda, bireyleri NEET olmaya iten nedenler incelenmiş ve belirgin fiziksel ve zihinsel engellere/sorunları bulunan, suç ve madde bağımlılığı geçmişi olan ve daha yoksul geçmişe sahip, eğitim seviyesi daha düşük ve zayıf sosyal bağlara sahip gençlerin NEET olma olasılıklarının daha yüksek olduğu tespit edilmiştir (bkz. Bynner ve Parsons, 2002; Yates vd., 2011; O'Dea vd., 2014; Baggio vd., 2015; Goldman-Mellor vd., 2016; Rodwell vd., 2018; Raghupathi ve Raghupathi, 2020).

İkinci grupta, NEET tanımının kapsayıcı olamadığının ve işsiz gençlerin homojen bir grup olarak algılanmasına yol atığının ve dolayısıyla farklı özelliklere sahip gençlerin detaylı şekilde incelenmesi ve özelleştirilmiş ama daha kapsamlı müdahalelere götürecek tanımların benimsenmesinin gerekli olduğunun vurgulandığı alışmalar (Furlong, 2006; Roberts, 2011; Cuervo ve Wyn, 2014) yer almaktadır.

NEET gençlerin ekonomik hayata dahil olabilmelerine yönelik olarak gerçekleştirilen kamusal programların etkinliğinin incelendiği ve sosyal beceriler, mesleki veya eğitim sınıfı tabanlı eğitim, danışmanlık veya bire bir destek, stajlar, yerleştirmeler, iş başında veya mesleki eğitim, finansal teşvikler, vaka yönetimi ve bireysel destek gibi unsurlarının uygulandığını ve daha yoğun programlar uzun vadede istihdamı ve ücretleri artırdığının altını çizen çalışmaların diğer araştırmacılar tarafından da yoğunlukla yararlanıldığını işaret eden alışmalar (Mawn vd., 2017) ise üçüncü grubu oluşturmaktadır. Araştırmacıların söz konusu kaynakları incelemelerinin NEET kavramına, NEET olmanın altında yatan temel sebeplere veya çıkış yollarına ilişkin veri sağlayacağı ifade edilebilir.

2002-2010 yılları arasındaki az sayıda çalışmada NEET kelimesinin ön plana çıktığı, diğer bir ifade ile bu çalışmalarda konunun kavramsal altyapısının oluşturulduğu anlaşılmaktadır. NEET kavramı, sonraki dönem çalışmaların anahtar kelimeleri arasında yer almaya devam etmekle birlikte eğitim, istihdam, sosyal göstergeler, gençlik, hassas/korunmasız gençler, istihdam edilebilirlik, Japonca kökenli olan ve gençler ve ergenler arasında gözlenen bireyin ruh sağlığını ve sosyal katılımının yanı sıra eğitim ve iş gücü istikrarını da olumsuz

etkileyen sosyal geri çekilmeyi tanımlamak için kullanılan (Kato vd., 2019) hikikomori gibi kelimelerin de kullanılmaya başladığı, dolayısıyla, hem çalışmaların içeriği hem de kapsamı çerçevesinde literatürde bir genişlemenin olduğu tespit edilmiştir (Görsel 6).

* Anahtar kelimeler üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Görsel 6 Tematik gelişim

Bibliyometrik analiz kapsamında incelenen unsurlardan bir diğeri çalışmaların özet metinleri kapsamında vurgulanan kelimeler olmuştur. Tematik gelişime benzer şekilde, çalışmaların özet kısımlarında ergen (adolescent), genç yetişkin, iştiham/işsizlik eğitim, psikoloji/ruhsal sağlık kadın/erkek kelimelerinin sıklıkla kullanıldığı tespit edilmiştir. Bulgular kelime bulutu ile sunulmaktadır (Görsel 7).

Görsel 7 Kelime bulutu

Analiz sonucunda oluşan kelime bulutunda “NEET” kavramının kullanımının diğer kelimelere nazaran geride kaldığı dikkati çekmektedir. Bu durum, literatürde kavrama ilişkin bir farkındalığın oluştuğunu ve araştırmacıların konuyu tanımlamadan öte farklı boyutlarıyla ele almaya başladıklarını işaret etmektedir.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Gençlerin ekonomik hayatın dışında kalmaları, sadece bireysel değil, toplumsal olumsuz etkileri de beraberinde getirmektedir. Gençlerin eğitim veya istihdam dışında kalmaları, ekonomik büyümeyi yavaşlatmakta, sosyal eşitsizlikleri derinleştirmekte ve toplumsal huzursuzluk riskini artırmaktadır. Bu nedenle NEET (Ne Eğitimde Ne de İstihdamda Olan) gençlerin sorunlarını ele alan, kapsamlı ve çok boyutlu yaklaşımlar geliştirilmesi ve gençlerin sorunlarının çözülmesine yönelik politikaların geliştirilmesi büyük önem taşımaktadır. Bu çerçevede, gençlerin ekonomik hayata dâhil ol(a)mamalarının nedenlerini ve sonuçlarını araştıran çalışmaların sayısı artmakta ve literatür genişlemektedir. Bununla birlikte, söz konusu literatürü sistematik olarak inceleyen ve bütüncül bir bakış açısı sunan çalışmalar kısıtlıdır.

Bibliyometrik analiz ile NEET'ler hakkında bilimsel dergilerde yayınlanmış çalışmalara genel bakış sağlamak amacıyla yürütülen bu çalışmada, literatürde genellikle NEET kavramının içeriği ve kapsamı (örn. Furlong, 2006) ile NEET olmanın getirdiği sorunlara yönelik ekonomik ve sosyolojik yaklaşımların ele alındığı ve okuldan işe geçişteki kariyer pratiklerinin çeşitli

yönlerine odaklanılarak politika yapımına yönelik bir altyapı oluşturulmaya çalışıldığı tespit edilmiştir (bkz. Bynner ve Parsons, 2002). Ayrıca, yayınların çoğunlukla İngilizce konuşulan gelişmiş ülkelerde gerçekleştirildiği, bununla birlikte, farklı coğrafi alanlar ile kültürlerin bakış açısının yansıtılmasına yönelik çalışmalara ihtiyaç bulunduğu dikkati çekmiştir. Özellikle, gelişmekte olan ülkelerde ve farklı kültürel bağlamlarda NEET gençlerin yaşadığı zorlukların incelenmesi, bu sorunun küresel bir perspektiften anlaşılmasına önemli katkılar sunabilir.

Mevcut çalışmalar incelenince, kırsal-kentsel alanlardaki NEET'lerin yaşadıkları koşullar ile gereksinimlerindeki farklılıkların yanı sıra NEET'ler arasındaki cinsiyet farklılıklarını ve eşitsizliklerin irdelenmesi gibi konularda eksiklikler bulunduğu ve araştırmacıların bu konuları ele almalarının yararlı olacağı saptanmıştır (Simoes vd., 2022). Ayrıca, gençlerin NEET olma durumundan çıkmalarına yönelik tedbir ve müdahalelerin etkinliğinin derinlemesine incelenmesinin ve bu konudaki literatürün geliştirilmesinin gerektiği anlaşılmaktadır. Bunun ötesinde, NEET kavramını psikoloji, tıp, sosyoloji, kamu yönetimi veya işletme bilimleri perspektifinden inceleyen çalışmalar bulunmasına karşın gelecekteki çalışmalarda NEET kavramına ilişkin sektörel bazlı çalışmaların yapılmasının yararlı olacağı düşünülmektedir. Bu kapsamda da hizmet sektörünün, özellikle turizm sektörünün, NEET sorununun çözümüne etkilerinin incelenmesinin yararlı olacağı düşünülmektedir.

Gençlerin NEET durumundan çıkmalarını teşvik etmek için geliştirilen politika ve müdahalelerin etkinliği, literatürde sıkça tartışılan bir diğer konudur. Örneğin, gençlere yönelik iş bulma programları, mesleki eğitim fırsatları veya girişimcilik destekleri birçok ülkede uygulanmakta, ancak bu uygulamaların etkinliği yeterince değerlendirilmemektedir. İspanya'da uygulanan bir gençlik istihdam programı, gençlere girişimcilik becerileri kazandırmayı hedeflerken, programın kırsal bölgelerde düşük katılım oranları nedeniyle sınırlı başarı elde ettiği görülmüştür. Benzer şekilde, Japonya'da NEET gençler için geliştirilen mentorluk programlarının, bireylerin iş gücü piyasasına dâhil olma oranını artırdığı, ancak bu başarıların sürdürülebilir olup olmadığının henüz netleşmediği belirtilmektedir. Bu tür örnekler, politikaların yalnızca tasarım

aşamasında değil, uygulama ve değerlendirme aşamalarında da detaylı analiz edilmesi gerektiğini göstermektedir.

Turizm sektörü, NEET gençlerin ekonomik hayata dâhil edilmesi konusunda önemli bir potansiyele sahiptir. Literatürde, turizm sektörünün, gençlerin sosyal beceriler (dil öğrenilmesi, etkili iletişim vb.) kazanması ya da hâlihazır kültürel değerleri kullanarak turistlere mal ve hizmet sunumunda aktif rol almaları (yerel yemeklerin, kültürel törenlerin sunumu, hediyelik eşyaların hazırlanması/satışı vb.) yoluyla ekonomik hayata dahil olmasına katkı sağladığı sıklıkla dile getirilmektedir (Liang ve Hui, 2016; Hassan vd., 2022). Buna karşın Scopus veri tabanında “NEET” ve “Turizm” anahtar kelimeleri kullanılarak yapılan incelemede herhangi bir çalışma bulunamamış olması bu alanda bir boşluk bulunduğunu işaret etmektedir. NEET kavramının turizm sektörü perspektifinden de incelenmesinin, kapsayıcı politikalar geliştirilmesine ve/veya kamu-özel sektör iş birliklerinin güçlendirilmesine önemli bir çözüm aracı olabileceği düşünülmektedir.

Belirli anahtar kelimeler ve veri tabanları üzerinden geliştirilen bu çalışmanın bazı kısıtları olduğunu göz ardı etmemek gerekir. Bu bağlamda, mevcut çalışma kapsam açısından, belirli veri kaynakları (örneğin WoS veya Google Akademik) veya diğer bilimsel hakemli dergiler dışındaki çalışmaları içermemektedir. Bu durum, alana ve sahaya yönelik katkının bir kısmının dışarıda kalmasına neden olmaktadır. Bu nedenle, bu çalışmanın sonuçlarını esas alarak NEET’ler özelinde genelleme yapmaktan kaçınmak gerekir. Gelecekte yapılacak çalışmalar için farklı veri tabanlarının derlenmesi yanında, "risk altındaki gençler", “gençlik sorunları” gibi kelimelerin dahil edilmesiyle sonuçların genişletilmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Baggio, S., Iglesias, K., Deline, S., Studer, J., Henchoz, Y., Mohler-Kuo, M. ve Gmel, G. (2015). Not in Education, Employment, or Training Status among Young Swiss Men. Longitudinal Associations with Mental Health and Substance Use. *Journal of Adolescent Health*, 56, 238-243. <http://dx.doi.org/10.1016/j.jadohealth.2014.09.006>.

- Bynner, J. ve Parsons, S. (2002). Social Exclusion and the Transition from School to Work: The Case of Young People Not in Education, Employment, or Training (NEET). *Journal of Vocational Behavior*, 60(2), 289-309. <https://doi.org/10.1006/jvbe.2001.1868>.
- Cuervo, H. ve Wyn, J. (2014). Reflections on the use of spatial and relational metaphors in youth studies. *Journal of Youth Studies*, 17(7), 901-915. <https://doi.org/10.1080/13676261.2013.878796>.
- Donthu, N., Kumar, S., Mukherjee, D., Pandey, N. ve Lim W.M. (2021). How to conduct a bibliometric analysis: An overview and guidelines. *Journal of Business Research*, 133, 285-296. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2021.04.070>.
- Furlong, A. (2006). Not a very NEET solution: representing problematic labour market transitions among early school-leavers. *Work, employment and society*, 20(3), 553-569. <https://doi.org/10.1177/0950017006067001>.
- Goldman-Mellor, S., Caspi, A., Arseneault, L., Ajala, N., Ambler, A., Danese, A., Fisher, H., Hucker, A., Odgers, C., Williams, T., Wong, C. ve Moffitt, T.E. (2016). Committed to work but vulnerable: self-perceptions and mental health in NEET 18-year olds from a contemporary British cohort. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 57(2), 196-203. <https://doi.org/10.1111/jcpp.12459>.
- Hassan, T.H., Salem, A.E., and Abdelmoaty, M.A. (2022). Impact of Rural Tourism Development on Residents' Satisfaction with the Local Environment, Socio Economy and Quality of Life in Al Ahsa Region, Saudi Arabia. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19, 4410. <https://doi.org/10.3390/ijerph19074410>.
- Hussain, W.M.H.W. (2023). Evolution and trends of hikikomori: a bibliometrics Analysis. *International Journal of Psychiatry in Clinical Practice*, 27(4), 385-396. <https://doi.org/10.1080/13651501.2023.2233580>.
- Ikra, S.S., Rahman, M.A., Wanke, P. ve Azad, M.A.K. (2021). Islamic banking efficiency literature (2000-2020): a bibliometric Analysis and research front mapping. *International Journal of Islamic and Middle Eastern Finance and*

Management, 14(5), 1043-1060. <https://doi.org/10.1108/IMEFM-05-2020-0226>.

- Kato, T.A., Kanba S. ve Teo, A.R. (2019). Hikikomori: Multidimensional understanding, assessment, and future international perspectives. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 73, 427-440. <https://doi.org/10.1111/pcn.12895>.
- Khussainova, Z., Gazizova, M., Abauova, G., Zhartay, Z. ve Raikhanova, G. (2023). Problems of Generating Productive Employment in the Youth Labor Market as a Dominant Risk Reduction Factor for the NEET Youth Segment in Kazakhstan. *Economies*, 11(4), 116. <https://doi.org/10.3390/economies11040116>.
- Kokol, P., Blažun Vošner, H. ve Završnik, J. (2021). Application of bibliometrics in medicine: a historical bibliometrics analysis. *Health Information & Libraries Journal*, 38(2), 125-138. <https://doi.org/10.1111/hir.12295>.
- Liang, Z-X. ve Hui, T-K. (2016). Residents' quality of life and attitudes toward tourism development in China. *Tourism Management*, 57, 56-67. <https://doi.org/10.1016/j.tourman.2016.05.001>.
- Lórinç, M., Ryan, L., D'Angelo, A. ve Kaye, N. (2020). De-individualising the 'NEET problem': An ecological systems Analysis. *European Educational Research Journal*, 19(5), 412-427. <https://doi.org/10.1177/1474904119880402>.
- Lu, K., Liao, H. ve Zavadskas, E. K. (2021). An overview of fuzzy techniques in supply chain management: bibliometrics, methodologies, applications and future directions. *Technological and Economic Development of Economy*, 27(2), 402-458. <https://doi.org/10.3846/tede.2021.14433>.
- Marzana, D., Ellena, A.M., Martinez-Damia, S., Ribeiro, A.S., Roque, I., Sousa, J.C., Agahi, O., Dempere, M.S.P. ve Prieto-Flores, O. (2024). Public Employment Services and Strategic Action towards Rural NEETs in Mediterranean Europe. *Social Sciences*, 13(7). <https://doi.org/10.3390/socsci13010007>.
- Matli, W. ve Ngoepe, M. (2021). Life situations and lived experiences of young people who are not in education, employment, or training in South Africa.

Education + Training, 63(9), 1242-1257. <https://doi.org/10.1108/ET-10-2019-0231>.

- Mawn, L., Oliver, E.J., Akhter, N., Bambra, C.L., Torgerson, C., Bridle, C. ve Stain, H.J. (2017). Are we failing young people not in employment, education or training (NEETs)? A systematic review and meta-analysis of re-engagement interventions. *Systematic Reviews*, 6, 16. <https://doi.org/10.1186/s13643-016-0394-2>.
- Noh, H. ve Lee, B.J. (2017). Risk factors of NEET (Not in Employment, Education or Training) in South Korea: an empirical study using panel data. *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, 27(1), 28-38. <http://dx.doi.org/10.1080/02185385.2017.1289860>.
- O'Dea, B., Glozier, N., Purcell, R. McGorry, P.D., Scott, J., Feilds, K-L., Hermens, D.F., Buchanan, J. Scott, E.M., Yung, A.R., Killackey, E., Guastella, A.J., Hickie, I.B. (2014). A cross-sectional exploration of the clinical characteristics of disengaged (NEET) young people in primary mental healthcare. *BMJ Open*, 4, e006378. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2014-006378>.
- Paabort, H., Flynn, P., Beilmann, M. ve Petrescu, C. (2023). Policy responses to real world challenges associated with NEET youth: a scoping review. *Frontiers in Sustainable Cities*, 5, 1154464. <https://doi.org/10.3389/frsc.2023.1154464>.
- Pacelli, L., Trentini F., Filandri M. (2023), An analysis of NEET youths in EU in a longitudinal perspective, *Sinappsi*, XIII(1), 68-87.
- Park, M., Lee, S., Nam, K.C., Noh H., Lee, S., ve Lee B.J. (2020). An evaluation of the youth employment support program in South Korea: Focusing on the outcome of preventing NEET. *Children and Youth Services Review*, 110, 104747. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.104747>.
- Paterson-Young, C. ve Denny, S. (2022) A critical study of alternative education provisions for young people aged 16 to 24 years in the United Kingdom. *Journal of Education and Work*, 35, 6-7, 666-679. <https://doi.org/10.1080/13639080.2022.2126971>.

- Pennoni, F. ve Bal-Domańska, B. (2022). NEETs and Youth Unemployment: A Longitudinal Comparison Across European Countries. *Social Indicators Research*, 162, 739-761. <https://doi.org/10.1007/s11205-021-02813-5>.
- Petrescu, C., Ellena, A.M., Fernandes-Jesus, M. ve Marta, E. (2022). Using Evidence in Policies Addressing Rural NEETs: Common Patterns and Differences in Various EU Countries. *Youth & Society* 54, 69S-88S. <https://doi.org/10.1177/0044118X211056361>.
- Raghupathi, V. ve Raghupathi, W. (2020). The influence of education on health: an empirical assessment of OECD countries for the period 1995-2015. *Archives of Public Health* 78, 20. <https://doi.org/10.1186/s13690-020-00402-5>.
- Rahmani, H. ve Groot, W. (2023). Risk Factors of Being a Youth Not in Education, Employment or Training (NEET): A Scoping Review. *International Journal of Educational Research*, 120, 102198. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2023.102198>
- Roberts, S. (2011). Beyond 'NEET' and 'tidy' pathways: considering the 'missing middle' of youth transition studies. *Journal of Youth Studies*, 14(1), 21-39. <https://doi.org/10.1080/13676261.2010.489604>.
- Rodwell, L., Romaniuk, H., Nilsen, W., Carlin, J.B., Lee, K.J., ve Patton, G.C. (2018). Adolescent mental health and behavioural predictors of being NEET: a prospective study of young adults not in employment, education, or training. *Psychological Medicine*. 48(5), 861-871. <https://doi.org/10.1017/S0033291717002434>.
- Simoes, F., Erdoğan, E., Muratović, M. ve Sik, D. (2022). Scrutinising the Exceptionalism of Young Rural NEETs: A Bibliometric Review. *Youth & Society*, 54(2S), 8S-28S. <https://doi.org/10.1177/0044118X211040534>.
- Yates, S., Harris, A., Sabates, R. ve Staff, J. (2011). Early Occupational Aspirations and Fractured Transitions: A Study of Entry into 'NEET' Status in the UK. *Journal of Social Policy*, 40(3), 513-534. <https://doi.org/10.1017/S0047279410000656>.